

Szkolny Program

Profilaktyki

Gimnazjum im. Jana Pawła II
w Kozach

„Niedostosowaniu społecznemu i uzależnieniom - NIE !”

*Wszystko mi wolno,
ale nie wszystko
przynosi korzyść.
Wszystko mi wolno,
ale ja niczemu
nie oddam się w niewolę.
Pierwszy list św. Pawła
do Koryntian 6, 12*

Spis treści:

- I. Podstawy prawne.*
- II. Założenia Szkolnego Programu
Profilaktyki.*
- III. Diagnoza sytuacji szkolnej.*
- IV. Identyfikacja problemu.*
- V. Cele oddziaływań profilaktycznych.*
- VI. Metody realizacji programu*
- VII. Ewaluacja Szkolnego Programu
Profilaktyki.*

I. Podstawy prawne

Prawo i obowiązek podejmowania przez szkołę działań profilaktycznych dają rozporządzenia i ustawy.

1. Rozporządzenie MEN z dnia 21 maja 2001 r. w sprawie ramowych statutów publicznego przedszkola oraz publicznych szkół /Dz. U. z 2001 r. Nr 61 poz. 624 z późn. zm./
2. Rozporządzenie MEN z dnia 30 kwietnia 2013 r. w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach /Dz. U. poz. 532/
3. Konstytucja RP z dnia 2 kwietnia 1997 r.
4. Ustawa o ochronie zdrowia psychicznego z dnia 19 sierpnia 1994 r. /Dz. U. z 2016 r., poz. 546 z późn. zm./
5. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi Dz. U. z 2016 r., poz. 487/
6. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii /Dz. U. z 2016 r. poz. 224 z późn. zm./
7. Ustawa z dnia 9 listopada 1995 r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych /Dz. U. z 2015 r., poz. 298 z późn. zm./
8. Ustawa z dnia 7 września 1991r. o systemie oświaty /Dz. U z 2015 r. Nr 256, poz.2156 z późn. zm./

II. Założenia Szkolnego Programu

Profilaktyki

Szkoła realizuje zadania dydaktyczne i wychowawcze, wspierające wszechstronny rozwój ucznia: wyposaża młodego człowieka w wiedzę, budzi aktywność intelektualną oraz rozwija postawy i zachowania cenione i pożądane w społeczeństwie. Realizacja tych założeń wspierana jest poprzez działania zawarte w szkolnym programie profilaktyki. *Szkolny Program Profilaktyki* Gimnazjum w Kozach to ogół działań wspierających prawidłowy rozwój ucznia; dostosowanych do jego potrzeb rozwojowych; chroniących ucznia przed zakłóceniami prawidłowego rozwoju i zdrowego stylu życia, ograniczających i likwidujących czynniki ryzyka, wzmacniających czynniki chroniące; jak również działań interwencyjnych w przypadkach pojawiających się zagrożeń.

Działania te pozwalają na wyposażenie ucznia w wiedzę i umiejętności niezbędne w budowaniu dojrzałej osobowości, postaw asertywnych, rozpoznawania zagrożeń i reagowania na nie poprzez rozumienie i stosowanie norm społecznych i systemu wartości. Profilaktyka to ochrona ucznia przed zakłóceniami rozwoju czyli ochrona przed podejmowaniem zachowań ryzykownych niszczących lub hamujących rozwój.

Program uwzględnia potrzeby rozwojowe uczniów,, które wynikają zwłaszcza z takich charakterystycznych cech rozwojowych młodzieży w wieku gimnazjalnym, jak :

- przyspieszony rozwój psychiczny i fizyczny (okres dojrzewania),
- poszukiwanie własnego „Ja”,
- podważanie autorytetów,
- „rozdarcie” pomiędzy potrzebą więzi z rodziną a potrzebą bycia niezależnym,
- pozycja w grupie rówieśniczej jest ważniejsza od aprobaty dorosłych,
- indywidualne osiągnięcia dostrzegane przez grupę powodują wzrost poczucia własnej wartości,
- przynależność do grupy, akceptacja przez grupę jest źródłem rozwoju nastolatka (odrzućcie-odwrotnie), ma wpływ na jego zachowanie i wyniki w nauce,
- młody człowiek potrzebuje wychowawców otwartych, elastycznych, rozumiejących i akceptujących prawidłowości rozwojowe, wspierających ten rozwój.

III. Diagnoza sytuacji szkolnej

Diagnozy dokonano w oparciu o:

- analizę dokumentów szkolnych takich jak:
 - Sprawozdania z realizacji zadań przedstawiane przez przewodniczących: zespołu wychowawczego oraz zespołu ds. profilaktyki, pedagoga szkolnego i psychologa szkolnego oraz zespołów przedmiotowych
 - wyniki ankiet, uzyskanych z badań przeprowadzonych w szkole, dotyczących przemocy rówieśniczej, palenia papierosów, inicjacji alkoholowej i sięgania po alkohol i narkotyki oraz wnioski wyciągnięte z tych materiałów
 - analizę frekwencji uczniów w ciągu roku
 - analizę wyników nauczania - zwłaszcza powody nieklasyfikowania uczniów czy też powtarzania wielokrotnego klasy przez uczniów z trudnościami w nauce
- Obserwację zachowań uczniów w rzeczywistości szkolnej i diagnozę rzeczywistych problemów występujących w społeczności szkolnej (wagary, wulgaryzmy, palenie papierosów, potrzeba profilaktyki narkomanii, niskie poczucie własnej wartości, niepowodzenia w nauce, przemoc psychiczna, incydentalne eksperymentowanie z napojami alkoholowymi, mała umiejętność nawiązywania pozytywnych kontaktów z innymi)

Diagnoza obejmowała m.in.:

- problemy młodzieży widoczne na terenie szkoły (przejawiane w zachowaniach uczniów),
- problemy edukacyjne i wychowawcze rejestrowane przez wychowawców, pedagoga, psychologa, doradcę zawodowego, bibliotekarzy, wychowawców na świetlicy, nauczycieli przedmiotowych oraz obsługę
- problemy zgłaszane przez rodziców,
- problemy zdrowotne nasilające się i dostrzegane przez higienistkę szkolną,
- problemy sygnalizowane przez kuratorów sądowych, pracowników socjalnych gminy oraz współpracujących ze szkołą policjantów.
- zakres zainteresowań uczniów oraz zaangażowanie rodziców w działalność opiekuńczo - wychowawczą szkoły.
- diagnozę potrzeb środowiska szkolnego (poglądy i postawy uczniów i rodziców wobec wartości realizowanych przez szkołę; poglądy uczniów i

rodziców na trudności wychowawcze i zjawiska społeczne występujące w szkole);

- diagnozę lokalnych zagrożeń społecznych przeprowadzoną przez Centrum Rozwiązywania Problemów Społecznych na zlecenie Gminy Kozy w roku 2012 wraz z wnioskami w raporcie końcowym.

IV. Identyfikacja problemu

Na podstawie diagnozy środowiska szkolnego zauważono występowanie następujących problemów:

- wagary i opuszczanie pojedynczych lekcji
- palenie papierosów,
- potrzeba profilaktyki narkomanii, eksperymentowanie z napojami alkoholowymi,
- niskie poczucie własnej wartości, mała umiejętność nawiązywania pozytywnych kontaktów z innymi
- niepowodzenia w nauce lub brak motywacji do nauki
- problem przemocy i agresji, przemoc psychiczna i stosowanie wulgaryzmów

W toku analizy zidentyfikowanych problemów ustalone zostały priorytety i określone cele oddziaływań.

V. Cele oddziaływań profilaktycznych.

Cele ogólne

1. Promowanie zdrowia i zapobieganie pojawianiu się problemów.
2. Ujawnianie uczniów z pierwszymi przejawami dysfunkcji oraz pomaganie im w redukcji ryzyka rozwoju problemu.

Cele szczegółowe

1. Diagnozowanie problemów wychowawczych w każdym roku szkolnym
2. Zmniejszenie ilości opuszczonych godzin lekcyjnych z powodu wagarów.
3. Kształtowanie prawdziwych przekonań i obalanie stereotypów – rozpowszechnianie prawdziwych i rzetelnych informacji oraz podejmowanie działań w zakresie :
 - a) promocji zdrowia psychicznego,

- b) promocji zdrowego stylu życia, dostarczania wiedzy na temat prawideł rozwoju biologicznego organizmu i zdrowego stylu życia
 - c) profilaktyki zachowań nieakceptowanych społecznie, antyspołecznych (wagary, wulgaryzmy, przemoc i cyberprzemoc),
 - d) profilaktyki uzależnień od nikotyny, alkoholu, narkotyków i innych substancji psychoaktywnych w tym dopalaczy
- 4. Rozwijanie szacunku do norm, wartości, kultury bycia, autorytetów.
- 5. Doskonalenie umiejętności interpersonalnych (m.in. rozumienie siebie, wyrażanie myśli i uczuć, znajomość swoich mocnych stron, podejmowanie racjonalnych decyzji, rozwiązywanie problemów, skutecznego odmawiania, radzenia sobie ze stresem).
- 6. Rozwijanie umiejętności budowania pozytywnych relacji z innymi.
- 7. Wczesne rozpoznawanie zagrożeń, umożliwianie diagnozowania ich przyczyn oraz rozwijanie strategii przeciwdziałania, w tym umożliwianie uzyskania fachowej pomocy pedagogicznej, psychologicznej, medycznej, socjalnej, prawnej.
- 8. Wzmocnienie motywacji do nauki, kształtowanie świadomości użyteczności nauczanego materiału.
- 9. Wewnątrzszkolne doskonalenie nauczycieli w zakresie problemów młodzieży, profilaktyki uzależnień oraz wczesnej interwencji w sytuacjach zagrożenia uzależnieniem.
- 10. Edukacja prawna uczniów, rodziców i nauczycieli w zakresie problemów młodzieży.
- 11. Wyposażanie biblioteki szkolnej w fachowe materiały i publikacje dotyczące profilaktyki.
- 12. Włączenie przedstawicieli samorządu uczniowskiego do konkretnych działań (uczniowie powinni mieć poczucie odpowiedzialności za to, co dzieje się w ich środowisku).
- 13. Organizowanie systematycznych, profilaktycznych zajęć edukacyjnych w ramach lekcji wychowawczych, zastępstw doraźnych lub spotkań dodatkowych prowadzonych przez pedagoga lub psychologa szkolnego.
- 14. Realizowanie programów profilaktycznych przez specjalistów np. terapeutów uzależnień, lekarzy, psychologów itp
- 15. Systematyczne omawianie w ramach Zespołu Wychowawczego oraz Rady Pedagogicznej efektów realizacji planu profilaktycznego w szkole.
- 16. Organizowanie różnorodnych zajęć pozalekcyjnych w celu zapewnienia uczniom alternatywnych możliwości spędzania czasu wolnego.
- 17. Współdziałanie z instytucjami zajmującymi się pomaganiem dzieciom i rodzinie – poradnią psychologiczno-pedagogiczną, służbą zdrowia, GOPS, policją, sądem rodzinnym, samorządem gminnym.

VI. Metody realizacji programu

1. Tworzenie i doskonalenie prawa szkolnego, w tym zawieranie kontraktów klasowych przez wychowawcę z klasą na początku roku szkolnego.
2. Działania wychowawców klasowych, w tym lekcje wychowawcze o tematyce zgodnej z Programem Wychowawczym i Programem Profilaktyki.
3. Działania pedagoga szkolnego i psychologa szkolnego w tym prowadzenie zajęć socjoterapeutycznych, zajęć przeciwdziałających „fali” na pierwszakiach, zajęć integracyjnych w klasach I oraz psychoedukacyjnych w klasach II i III związanych z komunikacją, asertywnością, poczuciem wartości i samooceną.
4. Przekazywanie treści profilaktycznych w gazetce szkolnej, na gazetkach ściennych w klasach, na tablicach informacyjnych na korytarzach, w formie ulotek.
5. Udział w (uroczystościach) lokalnych działaniach profilaktycznych w gminie oraz akcjach ogólnopolskich.
6. Realizacja programów profilaktyczno-wychowawczych:

KLASY 1

- Bliżej siebie – integracja z osobami niepełnosprawnymi
- Porozumiewanie w relacjach rówieśniczych
- Zajęcia z profilaktyki nikotynizmu
- Cyberprzemoc
- Zajęcia z profilaktyki środków odurzających, w tym dopalaczy
- Odpowiedzialność karna nieletnich
- Spotkanie z dietetykiem

KLASY 2

- Zajęcia profilaktyki antyalkoholowej
- Zajęcia z profilaktyki nikotynizmu
- Cyberprzemoc
- Zajęcia z profilaktyki środków odurzających, w tym dopalaczy
- Odpowiedzialność karna nieletnich
- Profilaktyka anoreksji i bulimii
- Porozumiewanie w relacjach rówieśniczych

KLASY 3

- Spotkania z lekarzem pulmonologiem nt. palenia papierosów
- Zajęcia z profilaktyki środków odurzających, w tym dopalaczy
- Cyberprzemoc
- Zajęcia profilaktyki antyalkoholowej
- Odpowiedzialności karna nieletnich

RODZICE

- Uzależnienie od komputera
- Problemy okresu dojrzewania
- Szkoła dla rodziców

RADA PEDAGOGICZNA

- Uzależnienia behawioralne – problem czy element rozwoju kultury.

7. Objęcie uczniów wagarujących i z trudnościami w nauce szczególną, indywidualną opieką pedagoga i psychologa szkolnego.
8. Aktywizowanie młodzieży – koła zainteresowań, zajęcia i zawody sportowe, praca samorządu szkolnego, redakcja gazetki szkolnej oraz inne zajęcia ujęte w harmonogramie imprez szkolnych.
9. Organizacja wycieczek edukacyjnych i terenowych w ramach działań proekologicznych.
10. Organizacja Szkolnych Targów Edukacyjnych celem zapoznania uczniów z szeroka oferta edukacyjną a jednocześnie aktywizacja do pracy społecznej młodszych roczników na rzecz III klas poprzez pomoc w organizacji Targów.
11. Osobisty przykład nauczycieli i innych pracowników szkoły.

VII. Formy ewaluacji Szkolnego Programu Profilaktyki

- Po roku /diagnoza wybranych obszarów wśród młodzieży, rodziców i nauczycieli,/
- po zakończeniu cyklu kształcenia / po trzech latach/.
- Poprzez ankiety przeprowadzane wśród uczniów, rodziców, nauczycieli i innych pracowników szkoły i analizę wniosków w podsumowujących rok szkolny sprawozdaniach
- Poprzez rozmowy z uczniami, nauczycielami, rodzicami.
- Rozwój lub regres współpracy rodziców i środowiska ze szkołą.
- Opinie organów nadzoru pedagogicznego.

Zastrzega się prawo zamian i modyfikacji programu.

Opracowanie

Julita Poszwa

Aurelian Malik

Program skonsultowany z Samorządem Uczniowski oraz Radą Rodziców.

Program przyjęty uchwałą Rady Pedagogicznej w dniu 22.09.2016 r.